

EHDOTUS VALTIONEUVOSTON ASETUKSEKSI AMMATILLISESTA KOULUTUKSESTA ANNETUN VALTIONEUVOSTON ASETUKSEN 20 §:N MUUTTAMISEKSI

1 Asian tausta ja asetusehdotuksen pääasiallinen sisältö

Valtioneuvoston asetus ammatillisesta koulutuksesta (673/2017) tuli voimaan 1.1.2018. Asetuksen 20 §:ssä säädetään tutkinnoista, joihin sovelletaan opiskeluoikeuden peruuttamista koskevaa ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 81 §:ää. Asetuksen 20 §:ää muutettiin ensimmäisen kerran valtioneuvoston asetuksella ammatillisesta koulutuksesta annetun valtioneuvoston asetuksen 20 §:n muuttamisesta (138/2018), joka tuli voimaan 19.2.2018.

Ammatillisesta koulutuksesta annettua lakia muutettiin lailla ammatillisesta koulutuksesta annetun lain muuttamisesta (547/2018), joka tuli voimaan 1.8.2018. Lain 6 §:n 1 momenttiin lisättiin uusi 3 kohta, jonka mukaan opetus- ja kulttuuriministeriön asetuksella voidaan säätää tutkintoon sisältyvästä osaamisalasta, jos kyseiseen osaamisalaan sisältyy 81 §:n 1 momentissa tarkoitettuja vaatimuksia, jotka poikkeavat tutkinnon yleisistä vaatimuksista. Opetus- ja kulttuuriministeriö on säätänyt kyseisen lain 6 §:n 1 momentin 3 kohdan nojalla eräistä osaamisaloista opetus- ja kulttuuriministeriön asetuksella ammatillisen koulutuksen tutkintorakenteesta annetun asetuksen muuttamisesta (590/2018). Asetus tuli voimaan 6.8.2018.

Tällä asetusesityksellä ammatillisesta koulutuksesta annettua asetusta ehdotetaan muutettavan siten, että asetuksen 20 §:n johtolauseessa viitattaisiin tutkintojen lisäksi myös osaamisaloihin. Lisäksi kyseisen pykälän 2 kohtaan esitetään lisättävän yksi ammattitutkinto sekä seitsemän osaamisalaa.

2 Asetuksenantovaltuus

Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 81 §:n 4 momentin mukaan tutkinnoista ja osaamisaloista, joihin kyseistä pykälää sovelletaan, säädetään valtioneuvoston asetuksella.

3 Nykytila

Opiskeluoikeuden peruuttamista koskevat ns. SORA-säännökset tulivat voimaan vuoden 2012 alussa. Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain SORA-säädöksiä muutettiin lailla ammatillisesta koulutuksesta annetun lain muuttamisesta 1.8.2018 alkaen siten, että niissä viitataan tutkintojen lisäksi myös osaamisaloihin. Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 40 §:n mukaan hakijan terveydentilaan tai toimintakykyyn liittyvä seikka ei saa olla esteenä opiskelijaksi ottamiselle. Opiskelijaksi ei kuitenkaan voida ottaa sitä, joka ei ole terveydentilaltaan tai toimintakyvyltään kykenevä koulutukseen liittyviin käytännön työtehtäviin oppilaitoksessa, työpaikalla tai muussa oppimisympäristössä, jos lain 81 §:ssä tarkoitettuihin tutkintoihin tai osaamisaloihin liittyvät turvallisuusvaatimukset sitä edellyttävät ja jos estettä ei voida kohtuullisin toimin poistaa.

Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 81 §:n mukaan koulutuksen järjestäjä voi peruuttaa oikeuden suorittaa kyseinen tutkinto tai oikeuden suorittaa tutkinto kyseisellä osaamisalalla sekä oikeuden osallistua tutkintokoulutukseen, kun koulutukseen tai ammatissa toimimiseen sisältyy alaikäisten turvallisuutta, potilas- tai asiakasturvallisuutta taikka liikenteen turvallisuutta koskevia vaatimuksia. Opiskelu-oikeus voidaan peruuttaa, jos 1) opiskelija on vaarantamalla toistuvasti tai vakavasti koulutuksessa toisen henkilön terveyden tai turvallisuuden osoittautunut ilmeisen soveltumattomaksi toimimaan koulutukseen liittyvissä käytännön tehtävissä oppilaitoksessa, työpaikalla tai muussa oppimisympäristössä; 2) on ilmeistä, että opiskelija ei terveydentilaltaan tai toimintakyvyltään täytä lain 40 §:n mukaisia opiskelijaksi ottamisen edellytyksiä; tai 3) opiskelija on tutkintoa suorittamaan hakeutuessaan salannut sellaisen 41 §:n 2 momentissa tarkoitetun tiedon opiskelu-oikeuden peruuttamista koskevasta päätöksestä, joka olisi voinut estää hänen ottamisensa opiskelijaksi.

Ammatillisesta koulutuksesta annetun valtioneuvoston asetuksen 20 §:ssä säädetään niistä tutkinnoista, joihin sovelletaan opiskelu-oikeuden peruuttamista koskevaa ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 81 §:ää.

4 Yksityiskohtaiset perustelut

20 § Opiskelu-oikeuden peruuttaminen

Asetuksen 20 §:n johtolausetta ehdotetaan muutettavan siten, että siinä viitataan tutkintojen lisäksi myös osaamisaloihin.

Asetuksen 20 §:än 2 kohtaan ehdotetaan lisättävän *kuljetusalan ammattitutkinnon palvelukuljetusten osaamisala, tavarakuljetusten osaamisala, metsäteollisuuden kuljetusten osaamisala ja henkilökuljetusten osaamisala*. Kuljetusalan ammattitutkinto on 19.2.2018 alkaen muutetun asetuksen 20 §:n mukaan kokonaisuudessaan tutkinto, johon sovelletaan ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 81 §:ää. Kyseisen asetuksen perustelumistiossa todetaan, että kyseisessä tutkinnossa, joka tuli voimaan 1.1.2018, yhdistyivät linja-autonkuljettajan, puutavaran autonkuljetuksen ja yhdistelmäajoneuvonkuljettajan ammattitutkinnot. Lisäksi tutkintoon sisällytettiin kuljetusalaan liittyvää osaamista auto- ja kuljetusalan työnjohdon ammattitutkinnosta. Tähän osaamisalaan ei muistion mukaan ole tarkoitus soveltaa ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 81 §:ää tulevaisuudessa, ja kyseinen osaamisala oli tarkoitus myöhemmässä vaiheessa sulkea lain 81 §:n soveltamisalan ulkopuolelle. Tällä asetusehdotuksella esitetään, että asetuksesta poistetaan kuljetusalan ammattitutkinto ja asetukseen lisätään edellä mainitut neljä osaamisalaa, joihin olisi sovellettava ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 81 §:ää. Kyseisiin osaamisaloihin sisältyy liikenneturvallisuutta koskevia vaatimuksia, kun taas soveltamisalan ulkopuolelle jäävään kuljetusalan työnjohdon osaamisalaan liikenneturvallisuutta koskevia turvallisuusvaatimuksia ei sisälly.

Asetuksen 20 §:än 2 kohtaan ehdotetaan lisättävän *lentoasemapalvelujen ammattitutkinto*. Tutkinnon sisältö ja työtehtävät liittyvät ilmailualaan, jota koskee erityiset turvallisuusmääräykset. Turvallisuusmääräykset ovat samat kuin lentokonetekniikan ammattitutkinnossa, lentokonetekniikan erikoisammattitutkinnossa ja lentokoneasennuksen perustutkinnossa, joihin sovelletaan ammatillisesta koulutuksesta annetun

lain 81 §:ää. Tästä syystä kyseiseen tutkintoon ehdotetaan sovellettavaksi kyseisen lain 81 §:ää.

Asetuksen 20 §:än 2 kohtaan ehdotetaan lisättävän *metsäalan ammattitutkinnon metsäkoneenkuljetuksen osaamisala*. Metsäalan ammattitutkinto on uusi tutkinto, joka tulee voimaan 1.1.2019. Kyseisessä tutkinnossa yhdistyvät bioenergia-alan ammattitutkinto, metsäkoneenkuljettajan ammattitutkinto, metsätalousyrittäjän ammattitutkinto sekä metsäkoneasentajan ammattitutkinnon. Näistä tutkinnoista metsäkoneenkuljettajan ammattitutkintoon sovelletaan voimassa olevan asetuksen mukaan ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 81 §:ää. Tällä asetuksella ehdotetaan, että jatkosakin ainoastaan uuden tutkinnon mukaiseen metsäkoneenkuljetuksen osaamisalaan sovellettaisiin 81 §:ää. Metsäkoneenkuljettajan ammattitutkinto jää asetukseen, sillä sitä saa ammatillisesta koulutuksesta annetun lain siirtymäsäännösten (lain 129 §) mukaan suorittaa 31.12.2021 saakka.

Asetuksen 20 §:än 2 kohtaan ehdotetaan lisättävän *tieto- ja kirjastopalveluiden ammattitutkinnon kirjastoautopalveluiden osaamisala*. Kyseiseen osaamisalaan sisältyy kuljetusalan perustason ammattipätevyys, mikä tarkoittaa, että koulutukseen ja ammatissa toimimiseen sisältyy liikenteen turvallisuutta koskevia vaatimuksia ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 81 §:n tarkoittamalla tavalla.

Asetuksen 20 §:än 2 kohtaan ehdotetaan lisäksi lisättävän *ympäristöalan ammattitutkinnon jätteiden ja vaarallisten aineiden kuljettamisen osaamisala*. Ympäristöalan ammattitutkinto on uusi 1.1.2019 voimaan tuleva tutkinto, jossa yhdistyvät vesihuollon ammattitutkinto ja ympäristöhuollon ammattitutkinto. Ympäristöhuollon ammattitutkintoon sovelletaan ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 81 §:ää. Jätteiden ja vaarallisten aineiden kuljettamisen osaamisalan koulutukseen ja ammatissa toimimiseen sisältyy liikenteen turvallisuutta koskevia vaatimuksia ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 81 §:n tarkoittamalla tavalla. Ympäristöhuollon ammattitutkinto jää asetukseen, sillä sitä saa ammatillisesta koulutuksesta annetun lain siirtymäsäännösten (lain 129 §) mukaan suorittaa 31.12.2021 saakka.

5 Esityksen vaikutukset

Esityksellä ei arvioida olevan taloudellisia eikä muita vaikutuksia.

6 Asian valmistelu

Asetus on valmisteltu opetus- ja kulttuuriministeriössä virkatyönä yhteistyössä Opetushallituksen kanssa. Asetusehdotusta on käsitelty ammatillisen koulutuksen reformin seurantaryhmässä 28.5.2018.

Asetusehdotusta ei ole tarkastettu oikeusministeriön lainvalmisteluosaston laintarkastusyksikössä, koska muutos on yleiseltä merkitykseltään vähäinen.

Asetusmuutoksesta ei pyydetty kirjallisia lausuntoja asian vähäisen merkityksen vuoksi.

7 Voimaantulo

Asetuksen esitetään tulevan voimaan 20 päivänä elokuuta 2018.